

طغیان های منتقله از آب و غذا

گروه مهندسی سلامت محیط- تیرماه 1403

وضعیت کشور

- ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی به عنوان یکی از کشورهای خشک و نیمه خشک شناخته شده و این مساله مخصوصا در بخش های شرقی و مرکزی کشور بیشتر دیده میشود.
- در کشور ما نیز هنوز شاهد بروز طغیان های متعددی از بیماریهای واگیر از جمله بیماریهای ناشی از آب ناسالم و مواد غذایی هستیم که ضمن متأثر ساختن بعد جسمی ، روانی و اقتصادی مردم منابع مالی زیادی از حوزه سلامت را به خود اختصاص می دهد

بررسی محیطی

- این بررسی توسط کارشناسان بهداشت محیط برای پاسخ به اینکه چرا و چگونه طغیان اتفاق افتاده است به عمل می آید .
- بررسی های محیطی باید همگام با بررسی های اپیدمیولوژیکی و آزمایشگاهی صورت پذیرد .

نکات قابل توجه در بررسی طغیان های منتقله از آب و غذا

- عناصر بحرانی کنترل همه گیری های بیماری های منتقله از آب و غذا
- اقدامات لازم پیش از بروز همه گیری
- اقدامات لازم در هنگام بروز همه گیری

1- عناصر بحراني كنترل همه گيري هاي بيماريهاي منتقله از آب و غذا

- شناسايي سريع موارد بيماري
- اطلاع به مسئولين سلامت
- برقرار كردن مراكز درماني
- آموزش بهداشت
- دفع بهداشتی فاضلاب
- تامين آب سالم
- بهداشت مواد غذایی

2- اقدامات لازم پیش از بروز همه گیری

- نظارت بر بهداشت آب ، فاضلاب و مواد غذایی با تعیین خطرات بالقوه
- برنامه پایش سطوح مختلف برای شناسایی نقاط ضعف و برطرف نمودن آن
- هماهنگی های درون بخشی و برون بخشی
- آموزش عمومی و بازآموزی پرسنل
- تامین تجهیزات و پشتیبانی

3- اقدامات در هنگام بروز همه گیری

- گزارش همه گیری و تکمیل و ارسال فرم ارزیابی سریع

- بررسی همه گیری یا طغیان

- اجرای اقدامات کنترلی و پیشگیرانه

- گزارش طغیان

• بخش اول : آب و فاضلاب

- **نوع آب :** آشامیدنی یا تفریحی (کلر آزاد باقیمانده، کدورت، میکروبی و رویداد مخاطره آمیز وابسته به نوع آب است)
- **سامانه ی عمومی یا انفرادی:** (مانند شبکه ی عمومی شهری و روستایی ، چاه خصوصی ، آب بطری شده و معدنی، آب نمک زدایی)
- **نتیجه ریسک سامانه تامین آب آشامیدنی :** منظور ریسک سامانه آبرسانی محل وقوع طغیان در زمان است که از طریق بازرسی از سامانه با استفاده از چک لیست موجود در دستور عمل اقدامات بهداشت آب و فاضلاب در پیشگیری و کنترل طغیان بیماری های منتقله از آب مشخص می شود.
- **نتایج بررسی کلر باقیمانده آب قبل و حین طغیان :** نتایج بررسی کلر آزاد باقیمانده آب در **دو هفته قبل از وقوع طغیان و در طول طغیان** در محلی که طغیان اتفاق افتاده است بر حسب تعداد موارد کل، تعداد مطابق استاندارد و تعداد صفر ثبت می شود.

- نتایج بررسی کدورت آب قبل و حین طغیان : نتایج بررسی کلر آزاد باقیمانده آب در دو هفته قبل از وقوع طغیان و در طول طغیان در محلی که طغیان اتفاق افتاده است بر حسب تعداد موارد کل، تعداد مطابق استاندارد و تعداد صفر ثبت می شود.
- نتایج بررسی کیفیت آب قبل و حین طغیان : نتایج بررسی میکروبی (کلیفرم گرمای و کلاستریدیوم پرفرنژنس) آب در دو هفته قبل از وقوع طغیان و در طول طغیان در محلی که طغیان اتفاق افتاده است بر حسب تعداد موارد کل و تعداد موارد مطابق استاندارد ثبت می شود.
- درصد دسترسی به توالی بهداشتی
- رویدادهای مخاطره آمیز مسبب طغیان بیماری در آب دو هفته قبل از طغیان: خرابی کلریناتور، عدم گندزدایی یا قطع موقت در گندزدایی

• قسمت دوم: مواد غذایی

- نتایج بررسی آزمایشگاهی نمونه های مواد غذایی در طول طغیان: برای کنترل بیماری شناخت منبع ایجاد طغیان اهمیت دارد. لذا برای شناسایی منبع ایجاد طغیان نمونه برداری و آنالیز نمونه های مواد غذایی مشکوک الزم است. نمونه های مواد غذایی توسط کارشناسان بهداشت محیط تهیه و توسط آزمایشگاه های مورد تایید آزمایش می شود.

- عوامل خطر احتمالی: شیر / محصولات لبنی صنعتی، کباب/ آبگوشت/ سایر غذاهای گوشتی

- رویدادهای مخاطره آمیز مسبب طغیان بیماری در غذا دو هفته قبل از طغیان : نگهداری نامناسب مواد غذایی، اشتغال به کار فرد آلوده در فرایند آماده سازی ،پخت و عرضه مواد غذایی

قسمت سوم: اقدامات کنترلی

- تعیین اقدام کنترلی

- مشخص نمودن تاریخ آن

متناسب با فرضیه سازی در خصوص طغیان ناشی از آب، غذا یا سایر عوامل در پیشگیری از گسترش طغیان بیماری مهم است.

